

Robotnicy inwalidzi.**§ 7.**

Płace robotników, których wydajność pracy wskutek inwalidztwa lub podeszłego wieku (ponad 65 lat) nie dosięga przeciętnego poziomu, mogą być niższe niż przewidziane niniejszym orzeczeniem. W tych przypadkach ustalenie płacy winno nastąpić w pierwszym tygodniu pracy.

Wypłata zarobków.**§ 8.**

Wypłata zarobków dokonywana jest co tydzień bezpośrednio po ukończeniu pracy we środę i powinna następować w miejscu wykonywania pracy, przyczem okres obrachunkowy obejmuje czas od poniedziałku do soboty włącznie.

Jeżeli rozwiązanie umowy o pracę następuje z woli pracodawcy, pracownik otrzymuje wypłatę przy zwolnieniu.

Przerwy w pracy.**§ 9.**

Jeżeli przerwa w pracy wynika nie z winy pracodawcy lub spowodowana jest warunkami atmosferycznymi, pracownik nie ma prawa za czas przerwy żądać zapłaty.

Jeżeli brak materiału lub przeszkoda w ruchu powstały przed rozpoczęciem pracy a pracownik do pracy już się stawił, należy się pracownikowi wynagrodzenie w wysokości dwugodzinnego zarobku.

Pracodawca jest obowiązany dać możliwość odrobienia straconego czasu pracy omówionego w poprzednich ustępach.

Przepisy porządkowe.**§ 10.**

Przynależność do organizacji zawodowej nie może być powodem utrudniania przy przyjęciu do pracy lub powodem zwolnienia z pracy.

§ 11.

W godzinach pracy są bezwzględnie zakazane wszelkie czynności nie wchodzące w zakres wykonywanej pracy. Na każdej większej budowli wyznacza się robotnika, który na pół godziny przed przerwą obiadową załatwia zakup żywności.

§ 12.

Przy zwolnieniu wolno murarzom na 1/4 godziny a cieślom na 1/2 godziny przed ukończeniem pracy oczyścić względnie wyostrzyć swoje narzędzia.

Postanowienia ogólne.**§ 13.**

Orzeczenie niniejsze zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia umów zbiorowych bądź już zawartych bądź też mogących być zawartymi w przyszłości, których postanowienia byłyby mniej korzystne niż postanowienia orzeczenia niniejszego.

§ 14.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 15.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 maja 1936 r. do dnia 31 marca 1937 r.

Przewodniczący:

(—) **Wacław Prenier**,
Naczelnik Wydziału
Ministerstwa Opieki Społecznej

Członek

(—) **Stefan Grabowski**,
Sędzia Sądu Apelacyjnego
w Poznaniu.

Członek

(—) **Bernard Zakrzewski**
Naczelnik Wydziału
Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu.

UZASADNIENIE

Przemysł budowlany wymaga szczególnej troskliwości w unormowaniu warunków pracy, gdyż wszelkiego rodzaju zatargi na tle pracy powstające w okresie krótkiego sezonu budowlanego są szczególnie niebezpieczne nie tylko dla robotników, tracących bezpowrotnie możliwość zarobku, lecz również i dla całego życia gospodarczego, w którym przemysł budowlany odgrywa poważną rolę.

Utrzymanie zarobków robotniczych na należyty poziomie jest niezbędne zarówno ze względów społecznych jak i gospodarczych.

Dotychczasowe stawki płac w Poznaniu w porównaniu do innych ośrodków miejskich były na poziomie, który Komisja uważała za konieczne z wyżej podanych względów poddać rewizji na korzyść robotników pewnych kategorii.

Uwzględnienie w całej rozciągłości postulatów robotniczych Komisja uznała za niemożliwe, ponieważ żądana zwyżka płac nie byłaby porównawczo usprawiedliwiona, przyczem mogłaby spowodować zataimowanie drobnego budownictwa, którego zleceniodawcy posiadają ograniczone fundusze i podejmują budowlę przy jaknajoszczędniejszej kalkulacji. Znaczna podwyżka płac na robotach budowlanych prowadzonych z kredytów publicznych oznaczałaby automatycznie zmniejszenie stanu zatrudnienia proporcjonalnie do wzrostu zarobków, wobec ograniczonych kredytów na te cele.

Z tych względów znaczniejsza podwyżka płac robotniczych w skutkach swych groziłaby ograniczeniem ruchu budowlanego, a tem samem zwiększeniem bezrobocia.

Komisja uznaje, że objęty orzeczeniem teren stanowi pod względem taryfowym obszar jednolity, a powstające na poszczególnych powiatach, czy też w poszczególnych miastach wrzenia zatargowe i strajki uzasadniają bezwzględnie łączne unormowanie warunków pracy na terenie 53, 55 i 57 obwodu Inspekcji Pracy, z wyłączeniami w orzeczeniu dokonaniemi i uzasadnionemi, przyczem to unormowanie ma na celu położenie kresu zatargom istniejącym i uniemożliwienie powstawania nowych zatargów.

Wyłączony z pod orzeczenia został powiat szamotulski i powiat inowrocławski, które wprawdzie są położone na obszarze 53 i 55 obwodu, a więc na obszarach poddanych orzeczeniu Komisji uchwałą Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia r. b., jednak dla powiatu szamotulskiego została zawarta i obowiązuje już od dłuższego czasu umowa zbiorowa, natomiast teren powiatu inowrocławskiego znajduje się poza obszarem obowiązywania rozporządzenia z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604).

Nie orzekając w sprawach unormowanych ustawowo Komisja uważa za konieczne podkreślić, że warunki dotychczas pomiędzy stronami uzgodnione, a w szczególności sprawa czasu pracy, powinny być traktowane w płaszczyźnie dotychczasowych norm i zwyczajów.

Ustalając w orzeczeniu poszczególne kategorie pracowników i normując poziom ich zarobków Komisja oparła się bądź na dotychczasowych taryfach bądź też na stanie faktycznym. Ponieważ stawki płac oznaczane w drodze umowy zbiorowej lub orzeczenia zazwyczaj są stosowane jako płace minimalne i praktyka wykazuje znaczne różniczkowanie wynagrodzeń poszczególnych robotników ze względu na ich kwalifikacje, Komisja uznała za właściwe nie oznaczać górnej granicy płac ani przez zakresowanie zarobków maksymalnych ani przez różniczkowanie kategorii.

Orzeczenie Komisji dotyczy wyłącznie gmin miejskich przyczem Komisja uznała za słuszne w poszczególnych miastach zastosować pewne opusty od zasadniczych stawek określonych dla miast powiatowych.

Przewodniczący:

(—) **Wacław Prenier**,
Naczelnik Wydziału
Ministerstwa Opieki Społecznej

Członek

(—) **Stefan Grabowski**,
Sędzia Sądu Apelacyjnego
w Poznaniu.

Członek

(—) **Bernard Zakrzewski**
Naczelnik Wydziału
Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu.

—oOo—

236.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 22 maja 1936 r.

w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze województwa poznańskiego z wyjątkiem niektórych powiatów orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 4 maja 1936 r.

Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okręg w Poznaniu wniósł do Ministra Opieki Społecznej w myśl art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) oraz § 49 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu

i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze gmin miejskich następujących powiatów województwa poznańskiego: Poznań, Gniezno, Ostrów, Żnin, Mogilno, Śrem, Września, Środa, Jarocin, Kępno, Krotoszyn, Czarnków, Oborniki, Międzybóże i Nowy Tomysł oraz miejscowości przylegających do m. Poznania: Malta, Starołęka, Luboń, Zabikowo, Kobylepole, Chartowo, Zegrze, Ławica, Fabjanowo, Kotowo, Naramowice, Gołęczowo, Piątkowo, Świerczewo, Morasko, Strzeszyn, Junikowo, Minikowo i Antoninek orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego na obszarze województwa poznańskiego z wyjątkiem niektórych powiatów z dnia 4 maja 1936 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączniku do zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 maja 1936 r. o zatwierdzeniu orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego na obszarze województwa poznańskiego z wyjątkiem niektórych powiatów z dnia 4 maja 1936 r. (Monitor Polski z 1936 r. Nr. 129, poz. 235).

Przeciw nadaniu orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej każda osoba zainteresowana może wnieść sprzeciw do Ministra Opieki Społecznej. Sprzeciw należy wnieść za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr. 35/37) w ciągu dni 14-tu od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) **M. Kościatkowski.****DZIAŁ NIEURZĘDOWY.**

—oOo—

**Z Kancelarii P. Prezydenta
Rzeczypospolitej.**

Po nabożeństwie w katedrze Pan Prezydent Rzeczypospolitej powrócił na Zamek, gdzie przyjął życzenia od szefów Kancelarii Cywilnej i Gabinetu Wojskowego, od członków Domu Cywilnego i Wojskowego oraz od członków Protokołu Dyplomatycznego.

Miedzy godz. 12 a 14 przybywali na Zamek dla złożenia życzeń Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej członkowie Korpusu dyplomatycznego i wpisywali się do specjalnej księgi, wyłożonej w sali Mirowskiej.

Regent Królestwa Jugosławii ks. Paweł wystosował do P. Prezydenta Rzeczypospolitej następującą depezę:

„Proszę Waszą Ekszelencję o przyjęcie mych najżywszych podziękowań za wysokie odznaczenie, jakim zostałem zaszczycony. Korzystam ze sposobności, by wyrazić Waszej Ekszelencji najlepsze życzenia szczęścia osobistego i pomyślności dla Polski”.

Regent Królestwa Węgier de Horthy nadesłał P. Prezydentowi Rzeczypospolitej następującą depezę:

„Korzystam ze szczęśliwej okazji 10-ej rocznicy pełnienia przez Waszą Ekszelencję wysokiego urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej, aby z prawdziwą przyjemnością wyrazić Mu moje najgorętsze życzenia szczęścia osobistego oraz pomyślności dla narodu polskiego”.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowił przekazać na Fundusz Obrony Narodowej wszelkie sumy, składane do Jego dyspozycji z okazji 10-lecia sprawowania urzędu Prezydenta.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej ofiarował na pomoc bezrobotnym 10 tys. złotych zamiast przyjęć reprezentacyjnych na Zamku.

W czasie ostatniego swego pobytu w Spale Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wyrazy hołdu od straży leśnej oraz od przedstawicieli ludności powiatów: rawskiego, tomaszowskiego i opoczyńskiego, która w liczbie przeszło 3.000 osób przybyła z najodleglejszych zakątków powiatu, by złożyć życzenia Dostojnemu Jubilatowi. Następnie Pan Prezydent przyjął defiladę organizacji oraz straży leśnej i pracowników zarządu pałacu spalskiego.

W odpowiedzi na telegram, który Pan Prezydent Rzeczypospolitej przesłał z okazji święta narodowego Argentyny prezydentowi Republiki Argentynskiej, prezydent Justo wystosował do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej następującej treści telegram:

„W imieniu rządu i narodu argentyńskiego przesyłam serdeczne podziękowanie za uprzejme życzenia wyrażone z okazji naszego święta narodowego. Jednocześnie przesyłam Panu Prezydentowi najlepsze życzenia szczęścia osobistego oraz pomyślności dla narodu polskiego”.